

Buurten bij andere honden

Iedere hondenbezitter zal het herkennen: je loopt rustig met je (aangelijnde) hond te wandelen en uit het niets komt er een andere hond aanzetten die zonder plichtplegingen jouw hond bespringt. Vaak worden deze honden vergezeld door een eigenaar die het klassieke commentaar uit: 'Hij wil alleen maar spelen!' Of nog mooier: 'Ja, als jouw hond het niet leuk vindt, mag hij mijn hond best op z'n plaats zetten. Daar leert-ie van.'

Opvoeding.

Fraai is dat: andermans hond gebruiken om je eigen hond op te voeden. Stel dat mensen dat met hun kinderen zouden doen? Dan zou iedereen er schande van spreken. Maar in de hondenwereld is het kennelijk heel gebruikelijk.

Probeer je eens voor te stellen hoe het voelt voor de hond die wordt lastiggevallen. Stel, je bent een vrouw en je zit naast je partner op een bankje in het park. Er komt een vreemde man naast je zitten. Je schuift wat weg in de richting van je partner en je kijkt nadrukkelijk weg om

maar geen oogcontact te maken. De vreemde man stoort zich daar niet aan, gaat nog dichterbij zitten en begint je ineens te betasten. En als je geschrokken gilt en hem wegduwt, wordt je partner woedend en schreeuwt tegen je: 'Waarom doe je zo raar? Hij probeert alleen maar aardig te zijn en dan doe jij zo agressief!'

Ongemanierd gedrag

Voor honden is dit scenario aan de orde van de dag. Elke dag komen honden soortgenoten tegen die zich niets aantrekken van de persoonlijke ruimte van andere honden. Vreemd genoeg vinden heel veel mensen dat honden die door wildvreemde honden zo worden benaderd, dat gewillig moeten ondergaan, ja zelfs leuk moeten vinden. Honden die daar anders over denken, worden als agressief bestempeld.

Heel veel mensen interpreteren de lichaamshouding van honden ook niet goed. Een hoge lichaamshouding, stijve poten, oren naar voren en de staart hoog gedragen is een confronterende houding, geen vriendelijke begroeting. Een andere hond zal dit terecht als een uitdaging zien. De zogenaamde LEO-honden (Lomp En Onhandig), veelal labradorachtige rassen, hebben nog wel eens de neiging om zonder veel plichtplegingen boven op vreemde honden te springen.

Herderachtige honden hebben een veel subtielere taal en stellen deze manier van kennismaken beslist niet op prijs. Ze zullen de ongemanierde hond resoluut terechtwijzen.

Helaas krijgt de hond die zijn ongemanierde soortgenoot op zijn plaats zet, vaak te maken met het etiket 'probleemgedrag', waarna er van de kant van de eigenaar geprobeerd wordt het 'ongewenste' gedrag af te leren of te veranderen. Deze goedbedoelde pogingen zullen uiteindelijk alleen maar resulteren in een zeer gefrustreerde hond die ernstig in de war raakt, omdat natuurlijk gedrag wordt afgestraft.

Gevecht/Beet-ratio

In zijn lezingen over agressie maant dr. Ian Dunbar trainers aan altijd te kijken naar wat hij noemt de gevecht/beet-ratio: bij hoeveel gevechten is je hond betrokken en hoe vaak is een andere hond ernstig verwond door jouw hond?

Dunbar definieert 'ernstig verwond' als dat er een noodzaak is om naar een dierenarts te gaan. Eén of twee toevallige gaatjes in de snuit, de kop of het oor is geen ernstige kwetsuur, meer een bijproduct van krachtig en snel flitsen met de tanden als de hond probeert een punt te maken op een heel luidruchtige en dramatische manier.

Het merendeel van de hond-hondconfrontaties resulteert niet in een ernstige kwetsuur, hoewel ze er vaak buitengewoon angstaanjagend uitzien. Ook al belandt je hond vaak in een gevecht, zolang het aantal échte beten laag of nul is, gebruikt hij dus zijn bijtrem. Dit is een goed teken, zelfs wanneer er problemen zijn die de gevechten veroorzaken en die om een oplossing vragen.

Mijn ervaring is dat het vooral eigenaren zijn van rassen die beschouwd worden als niet-agressief, die de meeste problemen veroorzaken in de hond-hondrelaties. Zij zijn zich er simpelweg niet van bewust dat hun hond ongemanierd is. De eigenaren van niet-agressieve rassen denken er totaal niet aan dat ongemanierdheid vele vormen kan aannemen. Iedereen kan zien dat een hond die uitvalt en gromt ongemanierd is. Veel te weinig mensen erkennen dat zonder uitnodiging in de persoonlijke ruimte van een andere hond komen – hoe aardig en rustig ook – even ongemanierd is in de hondenwereld. Eigenaren van ongemanierde honden beschouwen de handelingen van hun honden niet als onbehoorlijk, zij zien slechts vriendelijkheid, alsof het gedrag van mensen die elkaar begroeten hetzelfde is als het begroeten van een ander hond. Ze hebben dus de klassieke reactie: 'Hij wilde alleen maar hallo zeggen!'.

Tolerantiedrempel

Net zoals bij mensen, varieert de tolerantiedrempel van individuele honden. Er zijn honden die bij wijze van spreken de wenkbrauw optrekken als er een luidruchtige puberhond naar hen toe komt stuiteren en er zijn honden die klaarstaan om de onbeleefde pummel een draai om de oren te geven.

Alles hangt af van de persoonlijke tolerantiedrempel en van de stemming, gezondheid en de hoeveelheid stress van de hond in kwestie.

Elke hond – van welk ras ook – heeft zijn eigen tolerantiedrempel en die drempel is variabel als resultaat van veel factoren, met inbegrip van typische raskenmerken. Sommige rassen zijn selectief gefokt om een zeer hoge tolerantiedrempel te hebben, omdat ze moeten werken in grote groepen. Jachthonden zijn een voorbeeld van een type hond dat speciaal geselecteerd is om hun tolerantie ten opzichte van andere honden. In het algemeen zijn waakhondenrassen vanuit hun aard en taakomschrijving niet bedoeld om in groepen te werken en hebben zij een sterker gevoel van persoonlijke ruimte. Deze honden zijn dus veel minder tolerant tegenover ongemanierd gedrag.

Slechte ervaringen kunnen een hond heel gevoelig maken voor ongemanierd gedrag van andere honden. Vanuit het standpunt van de hond is er een reële mogelijkheid dat zulke onbeleefdheden kunnen leiden tot een werkelijke aanval – het is immers in het verleden al eens gebeurd. Gezondheidsproblemen kunnen de tolerantiedrempel van een hond ook beïnvloeden. Een hond die pijn heeft, zal veel minder tolerant zijn, dan wanneer hij zich goed voelt.

Wij kunnen verwachten dat onze honden tolerant zijn in die mate dat we ze opgevoed hebben, ze socialiseren en ze beschermen – met respect voor hun individuele behoeften en grenzen.

Centrale vraag

Centraal staat echter één vraag: waar- om wordt het de andere honden in hemelsnaam toegestaan om zomaar tegen vreemde honden op te springen?

Deze vraag is cruciaal voor de relatie die de eigenaar met zijn hond heeft. In deze relatie draait het om de belofte: 'Ik zal je beschermen'. Die belofte aan mijn honden nakomen, betekent dat ik verplicht ben om te letten op elk teken dat zij zich onrustig gaan voelen over een bepaalde situatie en snel te handelen om hun zorgen weg te nemen of te minimaliseren. Jammer genoeg ontstaat bij veel honden die bestempeld zijn als 'hond-agressief' een vicieuze cirkel tussen hond en trainer, door de wijze waarop met dit gedrag wordt omgegaan. Het is begrijpelijk dat de trainer verrast is wanneer zijn hond agressief gedrag vertoont. Hij zal dan de omgeving voortdurend onderzoeken op alles wat dit gedrag weer zal kunnen veroorzaken. Hij wordt hyperalert op elk teken van een potentieel probleem, houdt de lijn stevig en gespannen vast om zijn 'agressieve' hond in toom te houden.

Gevoelsfactor

De bezorgdheid en het stevig vasthouden van de strakke lijn doen de angst en agressie van de hond toenemen en loopt gewoonlijk precies uit op het gedrag dat je wilde vermijden. Maar nog verraderlijker is de boodschap naar de hond dat zijn trainer zeer veel aandacht heeft voor de omgeving, en niet voor de hond!

Tips

1. Socialiseer je hond goed met andere honden; kies voor puppy's speelmaatjes van dezelfde leeftijd en grootte en volwassen honden die goed gesocialiseerd zijn. Dit betekent socialisatie los van de lijn, niet snuffelende neuzen aan het einde van de riem. Hoe meer ervaring een hond heeft met andere honden, des te verfijnder zijn beoordeling zal worden over wat ongeleefd of ongemant gedrag is en hoe er het beste op kan worden gereageerd. Hij zal ook leren hoe hij zelf een beleefde hond moet zijn. Wanneer een hond niet gesocialiseerd is of niet goed gesocialiseerd kan worden, wees dan reëel over wat je van hem kunt verwachten in zijn contacten met andere honden. Dit kan betekenen dat je je trainings- of je wedstrijddoelen moet bijstellen om eerlijk tegenover je hond te zijn die niet met deze situaties om kan gaan.
2. Wanneer je hond wordt gesocialiseerd onder bevel of leiding van iemand anders, wees dan voorzichtig. Sommige instructeurs en trainers zijn verbijsterend onwetend over basisgedrag, en niet in staat een positieve socialisatiesituatie te creëren. Wanneer je je onprettig voelt met de situatie, leid dan je hond weg. Een slechte ervaring van slechts een paar seconden kan een blijvende indruk achterlaten, vooral bij een jonge hond.
3. Alleen loslopende honden met elkaar laten spelen is geen socialisatie. Er moet toezicht zijn en ingegrepen worden wanneer er een situatie ontstaat die tot problemen kan leiden. De instructeur moet zowel aandacht besteden aan iedere individuele hond als aan paren of subgroepjes binnen de hele spelersgroep. Wanneer een hond te opgewonden raakt, is het tijd om hem vriendelijk vast te pakken en hem uit de spelersgroep te halen. Laat hem eerst rustig worden

voordat hij weer mag spelen. Wanneer een angstige hond bijna in paniek raakt, haal hem uit de groep. Geef hem tijd om rustig te worden en moed te verzamelen, voordat je hem terug in de groep zet. Wanneer een bepaalde hond of groep honden samenspant tegen een andere hond, is het tijd om de blagen uit elkaar te halen.

4. Instructeurs moeten groepen zorgvuldig samenstellen en geen ongeschikte honden bij elkaar zetten. Bijvoorbeeld een onstuimige Labradorpup moet niet samengebracht worden met een verlegen colliepup. Aangezien Labradorpups vaak plaat-voor-de-kop-stuiterballen zijn en als gevolg daarvan houden van extra stevig lichamenlijk contact (bij voorkeur midden in de lucht, met grote snelheid) kan de meer gevoelige collie snel overdonderd raken en misschien zelfs gewond raken. Niet alleen voor de collie is dit een vervelende ervaring, maar het kan de Labradorpup ook leren dat ongemanierdheid acceptabel is.
5. Kijk naar je hond. Je hond zal je alles vertellen wat je moet weten over zijn indruk van de wereld. Wanneer je samen met hem bent, wees dan werkelijk samen. Geef aandacht aan zijn gedrag. Zorg ervoor dat de hond altijd binnen je gezichtsveld is. Controleer je hond geregeld. Wanneer hij ergens bezorgd over is, probeer dan te achterhalen waarom. En help en bescherm hem.
6. Leer om de kleine, subtiele, signalen van je hond te herkennen. Dat kan zo iets kleins zijn als het optillen van een oor, een wenkbrauw optrekken, even de adem inhouden of de spieren aanspannen. Elke hond is verschillend – leer de lichaamstaal van jouw eigen hond te zien en te lezen.
7. Wanneer je niet naar je eigen hond kunt kijken in een situatie waarin er een mogelijk probleem is, zet hem dan ergens waar het veilig is. Er gebeuren veel te veel onnodige incidenten omdat een trainer verdiept was in een gesprek of geboeid was door wat er in de ring gebeurde en zijn hond die naast hem stond negeerde.
8. Als de aandacht van een trainer ergens anders is, houdt hij vaak nog steeds druk op de lijn. Zonder dat je het weet, kan de hond ongemanierd handelen of proberen een ongemanierde hond te vermijden. Train je hond bewust, niet alleen door de lengte van je riem.
9. Wees proactief in het beschermen van je hond. Wanneer je een lompe, ongemanierde hond ziet die naar je toe wil komen, doe dan je best om je hond te beschermen. Loop rustig weg als dit mogelijk is. Vraag je hond zachtjes om mee te komen. Blijf normaal ademen en blijf ontspannen. Laat je eigen angst over een mogelijke ruzie geen negatieve invloed op je hond hebben. Wanneer je niet weg kunt lopen, probeer dan de andere hond te laten stoppen. Indien nodig vertel je de naderende persoon dat jouw hond niet goed kan opschieten met andere honden. In nauwe straten waar er echt geen mogelijkheden zijn om uit te wijken, bescherm je je hond met je eigen lichaam. Wanneer het nodig is, vertel je de ander om 'alstublieft zijn ongemanierde hond onder controle te houden'.

Bronnen

1. Elemental Animal, Inc./Suzanne Clothier, 2007.
2. Dog Bite Scale, Dr. Ian Dunbar, November 2010.

Niet doen

- Een onverdraagzame en weinig gesocialiseerde hond naar een puppyklas of een andere groep van nog ongemaniëerde en onopgevoede honden brengen als je weet dat hij daar niet mee om kan gaan.
- Je hond in een situatie brengen waarmee jij of hij niet om kan gaan.
- Een ongemaniëerde pup of hond los laten lopen samen met een onverdraagzame volwassen hond.
- Verwachten dat je hond iedere hond die hij ontmoet aardig zal vinden.
- Je hond toestaan om opgewonden of ongemaniëerd te worden – help hem om een geschikter gedrag te vertonen of haal hem kort weg uit de situatie die dit veroorzaakt.
- Andere mensen toestaan hun honden ongemaniëerd tegen jouw hond te laten zijn.
- Je hond negeren of negeren wat je hond je vertelt over zijn gevoelens.
- Een hond straffen omdat hij een andere hond zegt weg te gaan.
- Een volwassen hond bestraffen omdat hij een pup eraan herinnert om zich netjes te gedragen.
- Je trainings- of wedstrijddoelen boven gezond verstand laten gaan – wees altijd eerlijk tegen je hond.

Doen

- Respecteer het feit dat je hond zijn persoonlijke ruimte nodig heeft en er recht op heeft.
- Socialiseer je hond, zodat hij manieren toont in de omgang met andere honden.
- Accepteer dat je hond niet alle andere honden leuk vindt en aan sommige honden een hekel heeft.
- Werk aan de tolerantiedrempel van je hond door herhaaldelijke positieve ervaringen.
- Leer zelf voortdurend meer over normaal en passend hondengedrag in elke situatie.
- Bedenk van tevoren hoe je zult omgaan met moeilijke situaties, mensen of honden.
- Verdien het vertrouwen van je hond door je te houden aan je belofte hem te beschermen.
- Geef aandacht aan je hond wanneer je bij hem bent.
- Sta erop dat je hond zich beleefd gedraagt.
- Respecteer dat de individuele behoeften van je hond overeenkomen of juist niet overeenkomen met je trainings- of wedstrijddoelen.
- Laat altijd je hond op de eerste plaats komen – al je hoop, dromen, titels en doelen, ze betekenen niets als je de behoeften, angsten en werkelijkheid van je hond negeert.
- Kom tegemoet aan en respecteer de noden van je hond, of je ze wel of niet deelt.